

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konya Kapalı Havzası ile ilgili sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin araştırılıp çözüm için gereken acil tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Mehmet Ali Pular

Mustafa Balıoğlu
Konya M

Mehmet BABAOĞLU

Konya Milletvekili

Leffa Sahin Usta
KONYA

Leffa Sahin Usta
Ayşe Kesir
Düce m.
ayşelnur

Emir Galik
Kutay m.
Kutay m.
Kutay m.

Abdullah m.
Diyadin M. v.

İlker Çetinkaya
Hosur Korum
m. m.

Harit Uyg
Ayşenur m.

Salih Çetinkaya
Kireç m.

İstanbul
Hosur m.

Hosur m.
CANILAR

İnhan Korum
M. m.

Sevim Savar
İstanbul m.

Salih Koca R. Gölseren Isık
Eskisehir

Dr. Hürriyet
Konya

Osman Korum
Korum m.

İhsan Fener
Orda m.
İhsan

İhsan Bul.
A. m.

Mehmet El Jey
Nesrin m.
Mustafa Aksoy

GEREKÇE

Son yıllarda gerek küresel ısınma, gerekse yağışların azlığı ve yüzey sularının yetersizliği sebebiyle ülke genelinde yeraltısuyu kullanımına olan talep artmıştır. Bu durum Konya Kapalı Havzasında daha belirgin ve sıkıntılı bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Gerek ülkemizin en az yağış alan bölgesi olması ve gerekse ekonomik olarak sulanabilir arazi büyüklüğü bakımından mevcut su kaynakları Konya Havzasının su ihtiyacını karşılayamamaktadır. Konya Kapalı Havzasında yüzey su kaynaklarının yeterli olmayışı başta tarımsal sulama olmak üzere tüm sektörleri yeraltısuyuna yöneltmiştir. Bu durum havzada tespit edilen emniyetli yeraltısuyu rezervinin çok üzerinde bir çekime neden olmuştur. Bunu rakamsal olarak ifade edecek olursak:

Türkiye’de yıllık çekilebilir emniyetli yeraltısuyu rezervi 17.2 milyar m³/yıl’dır. Konya Kapalı havzasında ise bu oran ülke genelinin %17’si ve fiili çekim ise yaklaşık % 30’una tekabül etmektedir.

Geçmiş yıllarda değeri bugünkü kadar anlaşılamayan yeraltısuları esasında çok önemli stratejik bir kaynaktır. Yeraltısularının sulamada kullanılmasından ziyade öncelikle deprem, savaş ve nükleer tehlike gibi olağanüstü hallerde kullanılmak üzere mümkün olduğunca rezerv olarak tutulması gerekmektedir. Bu durum; 2014-2018 kalkınma planında da yer almış ve her yıl yeraltısuyunun sulamalarda kullanım oranının %5 düşürülmesi hedeflenmiştir.

Konya Kapalı Havzasında rezerv-çekim ilişkisinin geldiği durum tüm alt havzalarda yeraltısuları bakımından kırmızı alarm vermektedir. Aşırı çekimler sebebiyle yeraltısuyu seviyeleri hızla düşmektedir. Çekimlerin bu hızla devam etmesi durumunda kısa, orta ve uzun vadede çok olumsuz durumların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Bu durum sürdürülebilir bir yeraltısuyu yönetimi için rezerv-çekim ilişkisinin modern sulama sistemleri ile desteklenerek kontrol altında tutulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle tüm kuyulardan çekilen veya çekilecek yeraltısuyunun ölçülmesi ve buna yönelik “ölçüm sistemlerinin” tespit ve tesis edilmesi gerekliliği ortaya çıkmış ve “167 sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanun”da yapılan bir düzenlemeyle ülke genelinde tüm kuyulara ölçüm sistemi kurulma zorunluluğu getirilmiştir. Ancak çeşitli öngörülemeyen nedenlerle uygulamanın kanuni süre içerisinde tamamlanamayacağının anlaşılması üzerine kanunda yapılan yeni bir düzenlemeyle “*Ölçüm sistemi kurulması zorunlu havzalar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün teklifi üzerine Bakanlar kurulunca tespit edilir*” hükmü getirilmiştir. Bunun üzerine ilk aşamada Konya ve Ergene Havzalarında ölçüm sistemi kurulması zorunluluğu getirilmiştir. Tüm ilgili birimlerinin çalışmalarına rağmen bugün itibarı ile Konya kapalı havzasında ölçüm sistemi kurulum oranı %16 düzeyindedir.

Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray illerini içine alan Konya Kapalı Havzasında belirlenen emniyetli yeraltısuyu rezervinden daha fazla çekim yapılmasından dolayı bölgenin tek su kaynağı olan yeraltısuları tehdit altındadır. Havzayı sosyo-ekonomik yönden etkileyen ve stratejik öneme sahip yeraltısuyu kullanımının araştırılıp çözüm için gereken acil tedbirlerin alınması ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla Meclis araştırma komisyonunun kurulması uygun olacaktır.